

Werkwijze & aanbod proeftuinen

Energie Samen Buurtwarmte

Werkwijze Energie Samen Buurtwarmte

Energie Samen Buurtwarmte heeft de opdracht om bewonerscollectieven in staat te stellen een volwaardige rol te spelen in de warmtetransitie en een gelijkwaardige partner te zijn van overheden en marktpartijen. Buurtwarmte helpt initiatieven te professionaliseren met de Buurtaanpak. Via een overzichtelijk stappenplan ontwikkelt een initiatief een stevige organisatie om bewonersparticipatie, techniek en financiering, en een netwerk van zakelijke stakeholders te organiseren.

Met deze buurtaanpak is het initiatief onderdeel van de landelijke netwerkorganisatie van Buurtwarmte, een gedeelde dienst voor en door warmte initiatieven en –coöperaties. Deze landelijke samenwerking van Energie Samen borgt kwaliteit, expertise en democratische besluitvorming.

Proces met wijkbewoners: Sterke relaties en eigenaarschap zorgen voor draagvlak

Draagvlak is cruciaal in de warmtetransitie. Het gaat om veranderingen achter de voordeur die ingrijpen op het thuisgevoel en betekenisgeving van mensen. En woningeigenaren moeten zelf investeren. Over de vraag HOE je draagvlak creëert voor een aardgasvrije wijk, lopen de ideeën uiteen. In de proeftuinen van het programma Aardgasvrije Wijken is er ruimte voor verschillende werkwijzen, om daar lessen uit te trekken.

Energie Samen Buurtwarmte heeft een buurtaanpak ontwikkeld met een grote betrokkenheid van bewoners, zowel bij het maken van een buurtenergieplan als bij de warmteoplossing zelf. Centraal in deze buurtaanpak staat het versterken van eigenaarschap, onderlinge relaties, en het opbouwen van de wijkorganisatie. De bewonersparticipatie in de initiatiefase van het buurtproces richt zich op 4 samenhangende gebieden:

I. Uitbreiden, diverser maken en versterken netwerk

De werkwijze van Buurtwarmte weet stap voor stap het netwerk in de wijk te vergroten van de koplopers naar de middengroepen. Dat gebeurt door aan te sluiten bij de netwerken die er zijn en deze gericht uit te breiden. We werken aan gemeenschapsvorming of community building.

II. Samen met bewoners inhoudelijke plannen maken

Met het groeiende netwerk realiseert de werkwijze van Buurtwarmte stapsgewijs steeds concretere inhoudelijke plannen. Bewoners kunnen hun zorgen en wensen delen, uitgangspunten formuleren en meegroeien in wat de mogelijkheden voor de wijk zijn. De besluitvorming is gezamenlijk, inclusief en democratisch. Samenwerken met de gemeente is hierbij cruciaal.

III. Communicatie gericht op verandering en betrokkenheid

De communicatie ondersteunt het eigenaarschap en de relaties, en heeft een aantal doelen: Mensen zorgvuldig informeren, eigenaarschap versterken en de veranderprocessen ondersteunen. Daarbij gebruikt de buurtaanpak van Buurtwarmte zowel klassieke als nieuwe communicatiemiddelen.

IV. Professionaliseren initiatief tot wijkorganisatie

Met de werkwijze van Buurtwarmte groeit een initiatief uit tot een professioneel en democratische werkende wijkorganisatie met een formele rechtspersoon. De wijkorganisatie ontwikkelt de draagkracht om opdrachtgever te zijn van de warmteoplossing en mogelijk zelfs de eigenaar van de warmtevoorziening. De professionaliteit is voor een deel al in de buurt aanwezig, en de ondersteuning van Buurtwarmte benut lokaal talent uit de wijk. Tegelijk is de wijkorganisatie onderdeel van het landelijke netwerk van Buurtwarmte om kwaliteit te borgen. De wijkorganisatie neemt deel als gelijkwaardige partner in het samenspel met de gemeente en andere stakeholders.

Aanbod Energie Samen Buurtwarmte ondersteuning initiatieven in proeftuinen

Warmte in je wijk. Je organiseert het zelf met Buurtwarmte

Nederland bereidt zich voor op een toekomst zonder aardgas. Hoe ziet die toekomst eruit in jouw buurt of dorp? Wil je samen met je omgeving alternatieven zoeken voor aardgas? Energie Samen Buurtwarmte helpt bewonersinitiatieven én hun gemeenten om dat op een professionele manier te doen. Wij ondersteunen lokale initiatieven in proeftuinen van het Programma Aardgasvrije Wijken, in het uitwerken van een buurtenergieplan, en in het ontwikkelen van warmteoplossing. En wel op zo'n manier dat in het proces de mogelijkheid wordt open gehouden dat een wijkorganisatie die warmteoplossing ook in eigendom krijgt en gaat exploiteren. Buurtwarmte stelt een bewonerscollectief in staat om verantwoordelijkheid te dragen voor een duurzame warmtevoorziening.

Buurtaanpak voor bewoners

Samen op weg naar eigen, lokale en duurzame warmte. We helpen jouw initiatief of coöperatie te professionaliseren met een buurtaanpak:

1. we bieden een buurtproces met 12 stappen in vier fasen, en leiden lokale buurtbegeleiders op om met dat stappenplan te werken
2. we bieden toegang tot financiering voor de vier fasen van het buurtproces
3. we bieden professionele ondersteuning in elke fase van het buurtproces.

Buurtwarmte helpt bewonerscollectieven om volwaardig partner te zijn van de gemeente en andere stakeholders.

Kracht van het netwerk

'De grootste opbrengst is de kracht van het netwerk. We kennen nu alle projecten en wat ieders expertise is. We weten elkaar te vinden als dat nodig is.'

Lucie Gelderblom, Warm Heeg (Heeg)

Ondersteuning voorafgaand aan de proeftuinaanvraag

Als onderdeel van landelijke financiering van de participatiecoalitie bieden we:

- Een themabijeenkomst voor vragen en advies over je aanvraag.
- Een tekst over de werkwijze van Buurtwarmte die je kunt gebruiken voor je aanvraag, met name voor de participatieparagraaf.

Ondersteuning bij uitvoeren proeftuin

Coöperatieve buurtaanpak met stappenplan en parels

Centraal in de Buurtwarmte buurtaanpak staat het stappenplan met parels. Het stappenplan geeft in behapbare brokken inzicht in het proces van een warmteproject – van initiatief tot exploitatie. Daarnaast biedt het per stap in het buurtproces bruikbare tools, werkwijzen en best practices om tot het gewenste product van de stap te komen. Deze heten 'parels'. Elke stap in het buurtproces bestaat uit drie primaire processen en daarop ga je kennis en vaardigheden ontwikkelen:

- Bewonersparticipatie en –communicatie
- Rekenen en tekenen
- Samenwerking met gemeente en stakeholders

Daarnaast ondersteunt Buurtwarmte je in de capaciteitsontwikkeling van je initiatief. Stap voor stap groeit jullie initiatief uit tot een betrouwbare organisatie die in staat is tot financiering en realisatie van de warmteoplossing.

Ondersteuning van een proeftuin bestaat uit:

- Het stappenplan met parels, waar je gebruik van kan maken.
- Trainingen voor lokale buurtbegeleiders en initiatieven om met het stappenplan te werken:
 - Training coöperatief buurtbegeleider: 3 dagdelen
 - Training huiskamergesprek 1 dagdeel
 - Training projectontwikkeling: in ontwikkeling, beoogt 3 dagdelen
- Meedoen in het kennisnetwerk van initiatieven met themabijeenkomsten, een COP (community of practice) en validatieprocessen.
- Mogelijkheid om rondom een eigen vraagstelling een werkgroep te vormen met deelnemers uit landelijk netwerk.
- Strategisch advies, coaching en een pool van experts voor aanvullende externe deskundigheid die jouw initiatief kan verrijken.

Een of twee personen per initiatief kunnen deelnemen aan dit programma

Goede kapstok en mooie methodieken

'Het plan van aanpak met fases en stappen geeft me een goede kapstok als procesbegeleider. Daarnaast heb ik veel mooie nieuwe methodieken en waardevolle tips meegenomen. Het was geweldig om te mogen leren van deze groep inspirerende trainers en deelnemers. Ik zou tegen collega's zeggen: 'Doen!' '

Karolien Dekkers, Agem (Achterhoek)

Bij interesse of vragen, informatie over kosten en voorwaarden, neem dan contact op met Theo de Bruijn:
06-25076864 | www.energiesamen.nu/buurtwarmte | buurtwarmte@energiesamen.nu